

Guía Docente				
Datos Identificativos				2024/25
Asignatura (*)	Anatomía específica do membro inferior		Código	750G02104
Titulación				
Descriptores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Primeiro	Formación básica	6
Idioma	Castelán/Galego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Fisioterapia, Medicina e Ciencias Biomédicas			
Coordinación	Facio Villanueva, Angel	Correo electrónico	angel.facio@udc.es	
Profesorado	Facio Villanueva, Angel	Correo electrónico	angel.facio@udc.es	
Web	campusvirtual.udc.gal/			
Descripción xeral	A materia versará sobre a descripción e coñecemento da anatomía específica do membro inferior incluíndo a osteoloxía, artroloxía, mioloxía, vascularización e inervación. Asemesmo se abordará a anatomía topográfica, de gran importancia para a semioloxía clínica así como a postura humana e elementos básicos para a marcha. Ademais da aplicación de técnicas de imaxe no estudo do pe.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe			Competencias / Resultados do título
Coñecer e identificar os relieves óseos palpables, os elementos musculares, estruturas articulares, inervación e vascularización do membro inferior.		A65 A66	B23 B25 B29 C9 C11 C14 C15 C17
Coñecer e identificar cada un dos elementos óseos, articulares, ligamentosos, musculares, vasculares e nerviosos do membro inferior.		A66	
Coñecer as bases da cinesioloxía para comprender o funcionamento conxunto dos elementos que forman o membro inferior.		A66	
Capacidade para recoñecer e diferenciar as distintas estruturais do membro inferior por medio dos métodos diagnósticos más habituais na práctica clínica.		A65 A66	
Sentar as bases anatómicas para interpretar os diferentes métodos de diagnóstico por imaxe más usuais na práctica clínica podolóxica e a semioloxía básica do membro inferior.		A65 A66	B29 C11

Contidos	
Temas	Subtemas
Tema 1.- Introducción ó estudio anatómico do membro inferior	Conceptos xerais Modelos anatómicos Técnicas de estudio
Tema 2: Osteoloxía do membro inferior	2.1.- Pé (tarso, metatarso, dedos) 2.2.- Perna 2.3.- Muslo 2.4.- Pelve

Tema 3: Artroloxía/sindesmoloxía do membro inferior	3.1.- Articulacións do pé 3.2.- Articulación do nocollo 3.3.- Articulación do xeonlllo 3.4.- Articulación da coxa 3.5.- Articulacións da cintura pélvica
Tema 4: Mioloxía do membro inferior	4.1.- Pé (tarso, metatarso, dedos) 4.2.- Perna 4.3.- Muslo 4.4.- Pelve
Tema 5: Postura humana e a súa relación co pé	Bipedestación Marcha
Tema 6: Vascularización e inervación do membro inferior	6.1.- Vascularización arterial 6.2.- Vascularización venosa 6.3.- Vascularización linfática 6.5.- Inervación motora 6.6.- Inervación sensitiva 7.6.- Patoloxías relacionadas mais frecuentes
Tema 7: Anatomía topográfica do pé e do membro inferior	Exploración Semioloxía clínica
Tema 8: Anatomía funcional do pé e do membro inferior	Exploración Semioloxía clínica
Tema 9: Técnicas de imaxe no estudio anatómico do pé e do membro inferior	Ecografía Radioloxía simple Doppler vascular Tomografía axial computada (TAC) Resonancia magnética nuclear (RMN) Tomografía de emisión de positróns (PET)

Planificación

Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Proba obxectiva	A65 A66	1	45	46
Sesión maxistral	A65 A66 B23 B25 B29 C9 C11 C14 C15 C17	45	20	65
Portafolios do alumno	B25 C11 C15 C17	0	24	24
Prácticas de laboratorio	A65 A66 B23 C9 C11	9	5	14
Atención personalizada		1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías

Metodoloxías	Descripción
Proba obxectiva	Examen test con resposta múltiple
Sesión maxistral	Exposición oral complementada co uso de medios audiovisuais e a introducción de algunas preguntas dirixidas ós estudiantes, ca finalidade de transmitir coñecementos e facilitar a aprendizaxe.
Portafolios do alumno	As/os alumnas/os realizarán un portafolio das actividades realizadas e incluirán actividades plantexadas en clase.
Prácticas de laboratorio	Realizaranse actividades en grupo pequeno con maquetas e exercizos sobre as mesmas. Tamén realizaranse exercizos con esquemas e láminas a completar polo alumnado.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descripción
Prácticas de laboratorio	As distintas metodoloxías requieren un seguimiento e apoio continuado a través das tutorias e as sesión de seguimento da elaboración dos traballos de xeito presencial.
Sesión maxistral	

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descripción	Cualificación
Portafolios do alumno	B25 C11 C15 C17	Elaboración dun portafolio cas actividades desenvolvidos o longo do curso (recollendo actividades de laboratorio e complementarias).	5
Prácticas de laboratorio	A65 A66 B23 C9 C11	Se avaliará a participación activa nas prácticas e se correxirán as actividades desenvolvidas no laboratorio mediante táboas de identificación de estruturas e preguntas test sobre as actividades desenvoltas.	10
Sesión maxistral	A65 A66 B23 B25 B29 C9 C11 C14 C15 C17	Avaliarase a participación activa en clase	5
Proba obxectiva	A65 A66	Examen test de resposta múltiple	80

Observacións avaliación

Para superar a materia é necesario realizar as actividades prácticas e superar a avaliação final das mesmas con alomenos unha puntuación de 5 sobre 10, ademáis de obtener unha media de 6 (sobre 10) na calificación da proba de resposta múltiple e 5 sobre 10 no total da asignatura.

Convocatorias de segunda oportunidade e posteriores matrículas: Para aqueles alumnos/as que teñan cursado a materia e realizado as prácticas obligatorias de forma completa ca calificación de apto, deben ter en conta que poden voltar a cursar toda a materia novamente e presentarse só ao examen teórico final, tendo en conta que a calificación do exame teórico fará media das calificacións das prácticas, talleres, traballos tutelados e clases maxistrais do curso académico no que teñan cursado as mesmas.

Para os alumnos con matrícula parcial ou dispensa académica: poderán obter a calificación da asignatura ca modalidad ordinaria na que a proba de resposta múltiple supón o 40% da calificación e o outro 60% corresponde á elaboración do cuadernillo de prácticas e os traballos tutelados, e seguimento das sesión maxistrais. Nesta modalidade será obligatorio superar a proba de resposta múltiple e realizar os cadernillos de prácticas para superar la asignatura.

Convocatorias da oportunidade adiantada de avaliação: Para aquellos alumnos/as que teñan solicitado a oportunidade adiantada de avaliação, cumpran cos requisitos e se lles conceda podrán presentarse ó exame teórico final cuia calificación suporá o 100% da calificación da materia.

Non presentado: Se calificará como non presentado ós/ás alumnos/as que non concurran á realización do exame e/ou non entreguen os cadernillos de prácticas nos prazos definidos.

Matrícula de honra: Poderá obterse a calificación de matrícula de honra habendo obtido a calificación de sobresainte e a máxima calificación na avaliação e seguimento continuo realizado durante o curso académico.

A realización fraudulenta das probas ou actividades de avaliação, unha vez comprobada, implicará directamente la cualificación de suspenso na convocatoria en que se cometía a falta e respecto da materia en que se cometese: o/a estudiante será cualificada con suspenso (nota numérica 0) na convocatoria correspondente do curso académico, tanto se a comisión da falta se produce na primeira oportunidade coma na segunda. Para isto, procederase a modificar a súa cualificación na acta de primeira oportunidade, se fose necesario.

Fontes de información

Bibliografía básica	1. AAVV. Terminología anatómica. Panamericana, 1ª ed, 2001. 2. Abrahams PH, Hutchings RT, Marks SC. Gran atlas McMinn de Anatomía Humana. Oceano, 2ª ed, 2009. 3. Agur FR, Dalley F. Grant. Atlas de anatomía. Panamericana, 11ª ed, 2007. 4. Bouchet A, Cuilleret J. Anatomía descriptiva, topográfica y funcional. Panamericana, 1º ed, 1997. 5. Canby CA. Anatomía basada en la resolución de problemas. Elsevier - Masson, 1ª ed, 2007. 6. Chung KW. Colección temas clave: Anatomía. 6ª ed. 2008. 7. Crim J, Manaster , Rosemberg Z Imagenología anatómica. Rodilla, tobillo, pie. AMOLCA, 2ª ed, 2018. 8. Dauber W. Feneis. Nomenclatura anatómica ilustrada, Elsevier Masson, 5ª ed, 2006. 9. Delgado L. Prácticas de anatomía humana. Panamericana, 1ª ed, 2010. 10. Detton AJ. Grant. Manual de disección. Wolters Kluwer. 16ª ed, 2017. 11. Dufour M. Anatomía del aparato locomotor. Tomo 1: Miembro inferior. Masson, 1ª ed, 2003. 12. Drake RL, Vogl A. Gray. Anatomía para estudiantes. Elsevier, 2º ed, 2010. 13. Dykes M, Watson W. Lo esencial en anatomía. Elsevier Mosby, 3ª ed, 2011. 14. Escuredo B, Sánchez JM, Borras SX, Serrat J. Estructura y función del cuerpo humano. McGraw-Hill Interamericana, 1995. 15. Fraga H. Anatomía básica. Galinova, 1ª ed, 2003. 16. García-Porrero J. Anatomía humana. McGraw-Hill ? Interamericana, 1ª ed, 2005. 17. Grine FE. Manual de laboratorio de anatomía humana. 3ª ed, 2008. 18. Gosling JA, Harris PF, Humpherson JR. Anatomía Humana. Mosby/Doyma, 2ª ed, 1994. 19. Guzmán S, Eizondo RE. Anatomía humana en casos clínicos. Panamericana, 2ª ed, 2012. 20. Hansen JT. Atlas de disección. Sobotta. Elsevier, 2ª ed, 2017. 21. Hansen JT. Netter. Flashcards de anatomía. Elsevier. 4ª ed, 2017. 22. Jacob S. Atlas de anatomía humana. Elsevier Science, 1ª ed, 2003. 23. Jiménez-Díaz F. Maxi atlas, vol 14:pie y tobillo. Marban, 1ª ed, 2017. 24. Kamina P. Anatomía general. Panamericana, 1997. 25. Kelikian A, Sarrafian S. Sarrafian's Anatomy of the foot and ankle. Descriptive, topographic, functional. Woters Kluwer, 4ª ed, 2022. 26. Kapit W, Elson LM. Anatomía. Ariel, 1ª ed, 2014. 27. Latarjet M, Ruiz Liard A. Anatomía Humana. Panamericana, 4ª, 2004. 28. Lippert H. Anatomía. Marban, 1ª ed, 1999. 29. Llusá M, Merí, Ruano D. Manual y atlas fotográfico de anatomía del aparato locomotor. Panamericana, 1ª ed, 2004. 30. Lütjen-Drecoll E, Rohen JW. Anatomía. Panamericana, 1ª ed, 2012. 31. Möller TB, Reil E, Stark P. Atlas de anatomía radiológica. Marban, 3º ed, 2011. 32. Moore KL, Agur FR. Fundamentos de anatomía con orientación clínica. Panamericana, 6ª ed, 2008. 33. Moore KL, Dalley F, Agur AM. Anatomía con orientación clínica. Wolters Kluwer, 6ª edición, 2008. 34. Netter FH. Atlas de anatomía humana. Elsevier Masson, 6ª ed, 2015. 35. Nielsen M, Miller S. Atlas de anatomía humana. Panamericana, 1ª ed, 2012. 36. Olinger AB. Atlas de anatomía humana. Lippincott 1ª ed, 2016. 37. Pansky B, Gest T. Anatomía concisa e ilustrada de Lippincott, volumen 1: espalda, miembro superior e inferior. AMOLCA 1ª ed, 2017. 38. Platzer W. Atlas de anatomía con correlación clínica. Tomo 1. Aparato locomotor. Editorial médica Panamericana, 9ª ed, 2008. 39. Paulsen F, Waschke J. Sobotta. Atlas de disección. Elsevier. 2ª ed. 2017. 40. Pró E. Anatomía clínica. Editorial médica Panamericana, 1ª ed, 2011. 41. Putz R, Pabst R. Atlas de Anatomía Humana Sobotta (I y II). Panamericana, 22ª ed, 2006. 42. Rouviere H y Delmas A. Anatomía humana. Masson, 11ª ed, 2005. 43. Sadler, TW. Langman Embriología médica. Wolters Kluwer, 11ª ed, 2009. 44. Schunke M, Schultze E, Schumacher U, Voll M, Wesker K. Texto y atlas de anatomía. Tomo I. Anatomía general y aparato locomotor. Panamericana, 1ª ed, 2005. 45. Smith-Agreda JM. Escolar. Reconstrucciones humanas por planos de disección. Editorial Panamericana, 5ª ed, 2009. 46. Spratt JD, Salkowski LR, Loukas M, Turmezei T, Weir J, Abrahams PH. Atlas de anatomía humana por técnicas de imagen. Elsevier, 5ª ed, 2017. 47. Suárez Quintanilla JA, Iturrieta Zuazo I, Rodríguez Pérez AI, García Esteo FJ. Anatomía humana para estudiantes de ciencias de la salud. Elsevier. 1ª ed., 2017. 48. Tank PW. LWW Atlas de anatomía. Wolters Kluwer. 1ª ed, 2009. 49. Thibodeau GA, Patton KT. Anatomía y fisiología. Elsevier Mosby, 6ª ed, 2007. 50. Thibodeau GA, Patton KT. Estructura y función del cuerpo humano. Elsevier Mosby, 13ª ed, 2011. 51. Tixa S. Atlas de anatomía palpatoria. Tomo 2: Miembro inferior, Elsevier Masson, 2ª ed, 2006. 52. Thompson JC,. Atlas práctico de anatomía ortopédica. Elsevier, 2ª ed, 2011. 53. Tortora GJ, Derrickson BH. Principios de anatomía y fisiología. Editorial Panamericana, 13ª ed, 2013. 54. Ullmann HF. Atlas de anatomía. Ed Ullmann, 1ª ed, 2103. 55. Vilensky JA, Hoffman LA. Rohen. Atlas de anatomía humana. Wolters Kluwer, 8ª ed, 2015. 56. Waschke J, Drenckhahn D. Compendio de anatomía. Editorial Panamericana, 1ª ed, 2009.
Bibliografía complementaria	

Recomendaciones

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

Para axudar a conseguir un entorno inmediato sustentable e cumplir cos obxectivos estratéxicos 1 e 2 do "III Plan de Acción do Programa Green Campus FCS (2018-2020)" os traballos documentais que se realicen nesta materia:

a.- Maioritariamente solicitaranse en formato virtual e soporte informático.

b.- De realizarse en papel:

- Non se empregarán plásticos.

- Realizaranse impresións a dobre cara.

- Empregarase papel reciclado.

- Evitarase a realización de borradores.

Segundo se recolle nas distintas normativas de aplicación para a docencia universitaria se incorpora a perspectiva de xénero nesta materia (empregarase linguaxe non sexista, bibliografía de autores/as de ambos性別, propiciarase a intervención en clase de alumnas/os,...) Traballárase para identificar e modificar prexuízos e actitudes sexistas e influírse na contorna para modificalos e fomentar valores de respeito e igualdade. Deberase detectar situacións de discriminación por razón de xénero e proporanse accións e medidas para correxilas.

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías